

# ಕೃಷಿ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರೈತರ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗನಕ್ಷೆ

ಬಸವರಾಜ ಶಿ. ಏಣಗಿ ಮತ್ತು ಎಸ್. ವಿ. ಹೂಗಾರ  
ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

☎: 9480724851  
ಮಿಂಚಂಚೆ: yenagibs@uasd.in

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2016-17 ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 2022 ರ ವೇಳೆಗೆ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ನೀತಿ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು. ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಕೃಷಿಯೇ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನೋಖವಾಗಿ ಈಗ 2024 ನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಲುಪಿದ್ದೇವೆ.

ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಭಾರತ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದೇಶ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಕೃಷಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೂಲ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಸಬು. ಕೃಷಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಪ್ರಮುಖ ರಂಗ. ಕಳೆದ 7 ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶ ಬಹು ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿವೆ. ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ.

ಕಳೆದ 7 ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಐದು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಆರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದ ತಲಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಏರಿಕೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1948 ರಲ್ಲಿ ಗೋಧಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 0.8 ಟನ್ ಗಳಷ್ಟಿತ್ತು. ಅದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 1975 ರಲ್ಲಿ 4.7 ಟನ್ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿತು. 2000 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 6 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಗೋಧಿ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣತೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಬೇಜಿಲ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ, ಕಡಿಮೆ ಸರಾಸರಿ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ

(2 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ), ಅಸಮರ್ಪಕವಾದ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಪ್ರಗತಿ, ಅಸಮರ್ಪಕ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸೇವೆಗಳು, ಅಸಮರ್ಪಕವಾದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಹವಾಮಾನದ ವೈಪರೀತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಇಂದು ರೈತರ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಆಶಾದಾಯಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವಾಗಲು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ ಇದೇನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳಷ್ಟು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ದಾರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ತಲುಪುವ ಮಾರ್ಗ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

## ರೈತರ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣ: ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

- ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವುದಾದರೆ ಏನನ್ನ? ಇಳುವರಿಯನ್ನೋ ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆದಾಯವನ್ನೋ?
- ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ?
- ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರೆ ಮೂಲದ ಆದಾಯವೋ?
- ಕೃಷಿಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?
- ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೊಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದೇ?

ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಮೊದಲೂ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು 2022 ರ ವರೆಗೆ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಇದನ್ನು 2024 ರ ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾವು 2024 ರ ವೇಳೆಗೆ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಶೇ. 15 ರಿಂದ 20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಮಾರ್ಗ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ರೈತರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ ಬದಲಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಭತ್ತ ರೂಪಾಯಿ 20 ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಗೆ, ಅದೇ ಅಕ್ಕಿ ರೂಪಾಯಿ 40, ಅನ್ನ ರೂಪಾಯಿ 60 ಹೀಗೆ ಮುದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

#### ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳು

- ಮಣ್ಣಿನ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
- ಈಗಿರುವ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ಅನಗತ್ಯ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುವುದು (ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ, ಕಳೆನಾಶಕ ಇತ್ಯಾದಿ)
- ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು
- ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು
- ಸಮಗ್ರ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸರಿಯಾದ ಬಳಕೆ
- ಬೇಡಿಕೆಯಾಧರಿಸಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು
- ವರ್ಧಿತ ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ದ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡರಿಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ
- ಅಗ್ರಿ ವೋಲ್ಟಾಯಿಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಒಂದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ದ್ಯುತಿ ವಿದ್ಯುಜ್ಜನಕ ಆಧಾರಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ.
- ಬಹು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ
- ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಯ್ದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆ

#### ರೈತರ ಬೆಳೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಲೆ

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಾವು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಬಹಳ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾವು ನಿಗದಿತ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಕೃಷಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ನೀತಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದರೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ರೈತರಾದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದೇ ಕೃಷಿಯಿಂದ, ಏಕ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ, ಅದೇನಿದ್ದರೂ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿಯೇತರ ಮೂಲ ಕಸುಬುಗಳಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ಹತ್ತಿ, ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಕಬ್ಬು, ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ನಮಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಬಹುದೇ ಹೊರತು ಜೇಬು ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆ, ಅಂತರ ಬೆಳೆ, ಬಹುವುಹಡಿ ಬೆಳೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

#### ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು

- ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜದ ಲಭ್ಯತೆ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶೇ.15 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉತ್ತಮಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಫಸಲನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 2 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ರಾಸಿನ ತಳಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪಶು ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆ, ರೋಗ ರುಜಿನಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವುಗಳಿಂದ ನಾವು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹಾಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಒಣ ಬೇಸಾಯ, ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ರಸಾವರಿಯ ಬಳಕೆ, ಶೂನ್ಯ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ಕೃಷಿಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ.

- ಇಂದು ನಾವು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಶೇ. 30 ರಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ 30 ರಷ್ಟು ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಇನ್ನೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರುವಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಿಂದಲೂ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇಂದು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲೋತ್ತರ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರೈತರು ಬೆಲೆ ಕುಸಿದಾಗ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ಹಾಕುವ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಘಟಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದರೆ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ 'ತುಂಡು ಭೂಮಿ ಹಿಂಡು ಬೆಳೆ' ಪದ್ಧತಿ ಒಂದು ತರಹ ರೈತರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರನ್ನಾಗಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ. ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕುರಿ-ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಚೇನು ಕೃಷಿ, ಅಣಬೆ ಬೇಸಾಯ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಉಪಕಸುಬುಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ನಿರಂತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
- ಅದೇ ರೀತಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಗಿಂತ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೃಷಿಗೆ ರೈತರು ಒತ್ತುಕೊಡಬೇಕು. ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲಿನ

ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟರೆ ಉತ್ತಮ.

- ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ 'ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಲೆ' ಯಾವಾಗ ನಿಜರೂಪ ತಾಳುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಆಯೋಗಗಳು, ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಳು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಈ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಯೋಜನೆಗಳೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ ನಾವು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
- ರೈತರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಸಾಕು ವಿಸ್ತೃತ 2024 ಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೇ ರೈತರ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಕೃಷಿ ನೀತಿಗಳು ಜಾರಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ರಂಗ ಉನ್ನತಿ ಹೊಂದುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವಾರು ರೈತಪರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ರೈತ ಸಮ್ಮಾನ ನಿಧಿ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ.

ಹೀಗೆ ರೈತ ಸಮುದಾಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಯುವ ರೈತ ಶಕ್ತಿ ಸಮೂಹ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂಕಲನವಾದರೆ ರೈತರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜೊತೆ ಆದಾಯ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಕನಸು ಚಿಂತನೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನನಸಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಲೇಖಕನಾಗಿ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಣ್ಯಾಡಿ "to bring home the bacon" ಅಂದರೆ "to earn money"ನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೃಷಿ ಕಾಯವನ್ನು ಉದ್ಯಮಶೀಲವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

\*\*\*\*

### ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮನವಿ

ಕೃಷಿ ಮುನ್ನಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗಲು ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಕಟಣಾ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಪಾದಕರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ತಿ ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ ಹಾಗೂ ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ. ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

— ಸಂಪಾದಕರು